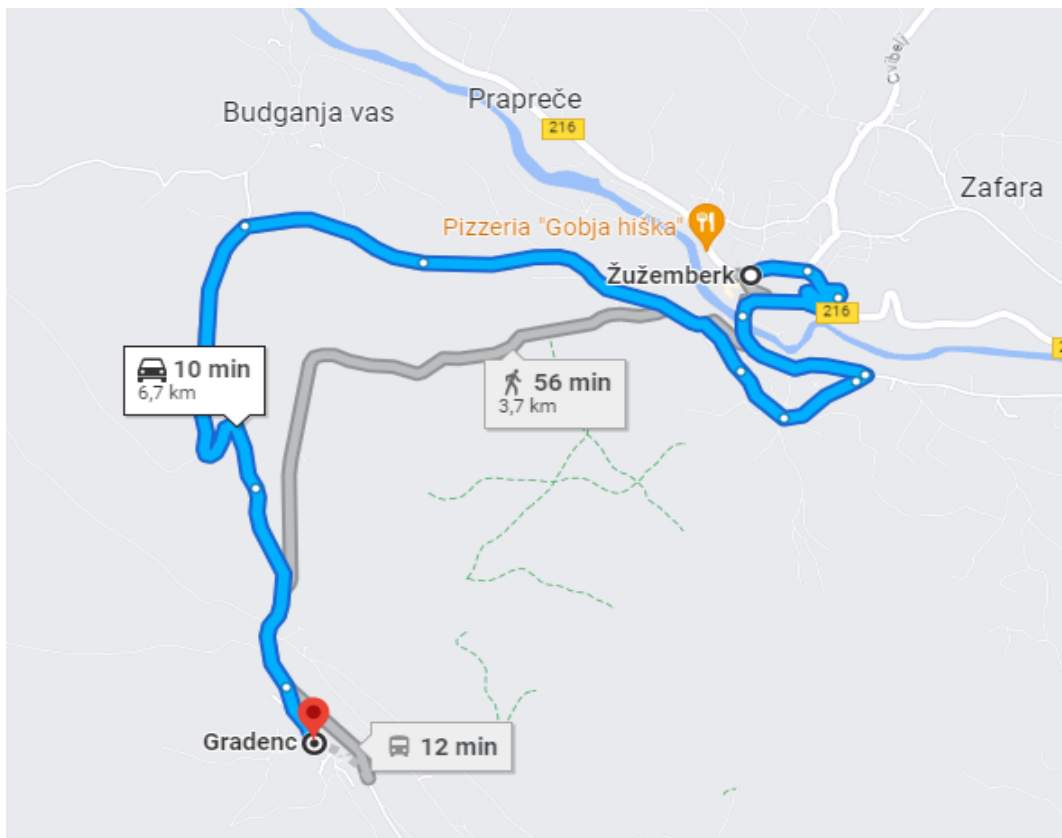

Gradenc

Spomenik padlemu bombniku B-17 »Je Reviens«

Gradenc	
	
	
Geografska lega v Sloveniji	
Koordinati: 45°48'51.93"N 14°54'31.98"E	
Država	 Slovenija
Statistična regija	Jugovzhodna Slovenija
Tradicionalna pokrajina	Dolenjska
Občina	Žužemberk
Površina	
• Skupno	4,53 km ²
Nadm. višina	331,2 m
Prebivalstvo (2020)^[1]	
• Skupno	86
• Gostota	19 preb./km ²
Časovni pas	UTC+1 (CET)
• Poletje (DST)	UTC+2 (CEST)
Poštna številka	8360 Žužemberk
Zemljevidi	Najdi.si , Geopedia.si

Vir: Wikipedija

Vir: Google maps

Gradenc pred 2. svetovno vojno, vir: Slovenski etnografski muzej

Spomenik padlemu bombniku B-17 »Je Reviens«

Na travniku v Gradencu pri Žužemberku je postavljena spominska plošča, posvečena ameriškim letalcem bombnika B-17 »Je Reviens«, ki je na tem mestu strmoglavil 9. marca 1945, potem ko je bil močno poškodovan ob napadu na strateško pomembne transportne sisteme nad avstrijskim Gradcem in je tudi zagorel. Vsem članom posadke je skupaj s pilotom uspelo varno izskočiti nad Suho krajino, od koder so se ob pomoči partizanov prek partizanskega letališča v Beli krajini vrnili v bazo v Italiji.

Vir: Sierra5.net

Petek, 9. marec 1945. Ura je bila okrog pol tretje popoldne. »Presodil sem, da mi je ostalo še osem, devet minut, da spravim vseh devet članov posadke iz letala ... Čas je bil za skok. Drug za drugim so se mirno pognali ven ... Toda kopilot, navigator in bombardir ga niso hoteli zapustiti. »Cenil sem njihovo solidarnost, vendar jih nisem mogel prikrajšati za možnost preživetja. Z levo roko sem močneje stisnil za krmilo, z desnico pa iz prsnega toka odločno izvlekel svoj avtomatski kolt 45, ga usmeril v strop kabine in zagrozil: 'Če se pri priči ne poberete iz tega letala, vas vse postrelim. Skočite, prekleto, skočite!'«

Vir: Edward F. Logan ml., pilot sestreljenega bombnika B-17 (leteče trdnjave) z imenom Je reviens (Vrnili se bomo), knjiga Skočite, prekleto, skočite!.

Devet članov posadke je pristalo na območju Mirne in Mokronoga; pilot je izskočil nekaj sto metrov zahodno od Gradenca pri Žužemberku, njegov B-17 pa se je ob 14.39 raztreščil ob vznožju hriba. Kmalu potem, ko se je rešil z drevesa, je k njemu pristopil neki človek: »Slovenec, eden od Titovih partizanov ... To je bil stotnik Milan Vujinović, imeniten, pogumen in predan mož – pravi vojak.«

Partizani in domačini so ga nato vodili skozi zasnežene gozdove proti Beli krajini. Med potjo se je spet srečal z vsemi devetimi možmi posadke, ki so jih partizani pospremili na varno. Uspešno so se izognili nemškim in belogardističnim četam, ki so jih iskale. »Naše reševanje je bilo kar ganljivo, saj so ti čudoviti in plemeniti Slovenci brezpogojno skrbeli za nas, nam pomagali, nas skrivali in nam v vojnih razmerah omogočili vrnitev domov. V nekaterih primerih so to počeli celo za ceno lastnih življenj ...« Peti dan po sestrelitvi »leteče trdnjave« je posadka s transportnim letalom s partizanskega letališča pri Krasincu poletela proti svoji bazi v Italiji.

Vir:

<https://www.dnevnik.si/1042765425/lokalno/dolenjska-in-bela-krajina/ko-je-letalo-padlo-je-mati-zavpila-naj-hitro-lezeva-na-tla>